

Vrijdag 30 augustus 1918 – ochtendeditie

Uit Duitsland – Van Franse zijde.

Parijs, 28 augustus. Een uitvoerig artikel van de Zwitserse correspondent van het Journal bevat belangrijke mededelingen, die uit de beste bronnen zijn geput; over de geestestoestand in Duitsland vóór het Duitse offensief en de huidige terugtocht.

Het artikel wijst er op hoezeer de Duits-Oostenrijkse generale staf, na het onderhoud der beide keizers, op 23 februari, geloofde dat het offensief beslissend zou zijn, daar er voor de herfst van 1918 een beslissing moest zijn verkregen. De voorbereiding was zeer zorgvuldig en was gericht op het verkrijgen van effectieven met alle middelen en op de uitbreiding van het spoorwegnet, namelijk de aanleg van een geheime lijn van vier sporen van Aken naar Luik. De jammerlijke mislukking van deze beslissende krachtsinspanning, die zo zorgvuldig was voorbereid, heeft het moreel der bevolking een ontzettende slag toegebracht. Foch wordt thans in Duitsland als genie beschouwd, daar hij in minder dan een maand de rollen heeft omgekeerd. Men bereidt zich voor op een hardnekkige tegenstand, doch niemand gelooft dat een overwinning mogelijk is, daar de kracht der Amerikaanse interventie, waarmee door de Duitse legeraanvoering op alle manieren de spot was gedreven, thans een werkelijkheid blijkt te zijn, waartegen het niet mogelijk is zegevierend te strijden.

De ontvoeringen der Belgen.

De Vlaamse Boekenhalle te Leiden zendt ons een brochure toe, getiteld: "De waarheid nopens de ontvoeringen der Belgen". In het voorwoord van de uitgevers leest men:

"De deportaties van Belgische burgers in opdracht van de Duitse overheid, in 1916 en 1917, hebben de beschaafde wereld in opschudding gebracht.

Heer Fernand Passelecq, directeur van het Belgisch documentatieblad te Le Havre, wijdde aan de geschiedenis en de beoordeling van dit nieuwe Duitse onrecht een kapitaal werk, *Les déportations belges à la lumière des document allemands* (Berger-Levrault, 1917). Op verzoek van de Franse uitgevers van het boek, schreef de heer Passelecq zelf een verkorting van zijn grotere studie, – waarbij hij echter gebruik maakte van nieuwe bescheiden die hem intussen hadden bereikt – onder de titel van *La vérité sur les déportations belges*. De welsprekende rede door de heer minister Emile Vandervelde, over hetzelfde onderwerp uitgesproken te Nancy, op 25 februari 1917, werd er bijgevoegd."

Dit boekje is een vertaling van het verkorte Franse werk.

Passelecq heeft zijn werk in de volgende negen hoofdstukken verdeeld:

- De ontvoeringen vanaf oktober 1916 tot februari 1917;
- De ontvoeringen vanaf februari 1917;
- De Duitse thesis en haar tegenstrijdigheden;
- Het Rathenau-plan en zijn toepassing op België;
- Duitse bekrachtigingen;
- De Belgen trachten de werkloosheid tekeer te gaan: Duitsland verzet er zich tegen en poogt de Belgische mededinging te verpletteren;
- De gedwongen werkloosheid door de Duitsers tot stand gebracht;
- De spitsvondigheden van gouverneur-generaal von Bissing;
- "Fides Teutonica".

In het slotwoord van het boek zegt Passelecq het volgende:

"Al deze Duitse getuigenissen, feiten en documenten, zijn als zoveel onomstootbare bekentenissen en doen het strenge besluit van de reeds herhaaldelijk vermelde memorie der Belgische regering te begrijpen.

Na aan "al de protesten" herinnerd te hebben, "die aangetekend werden tegen deze bestendige smaad aan de waardigheid van de beschaafde mens, tegen die aanslagen op zijn lichamelijke onschendbaarheid, op zijn recht, vrij over zijn eigen persoon en werk te beschikken, op zijn recht, met zijn familie verenigd te blijven, op zijn plicht, de landsvijand niet te dienen" verheft de Belgische regering zich tot de beschouwing der hoogste menselijke belangen:

"De smaad en de aanslagen gaan hun gang, zonder dat de Duitsers zich bekommeren om de verschrikkelijke haatkiemen, die zij in de harten van hun slachtoffers en van hun aanverwanten leggen, en die, misschien voor eeuwen, alle maatschappelijke betrekkingen tussen twee belangrijke delen van de Europese volkeren dreigen onmogelijk te maken.

"Het schouwspel van zulk een hatelijke onrechtvaardigheid, verwekt bij al wie er getuige van is, de indruk van een schelmstuk van uitzonderlijke aard dat nimmer zou kunnen uitgeoefend worden, zo het tijdelijk onbestraft bleef.

"De slachtoffers, zich verheffend boven hun lotsbestemming, blijven onwrikbaar bij hun besluit.

"Geen vrede is mogelijk noch vooral duurzaam, buiten de naleving der elementaire regels van het recht, op wiens eerste plaats de eerbied voor de persoon van de mens komt.

"Geen machtsmisbruik zal de weerstand van het Belgische volk breken. De geschiedenis is daar om te getuigen, dat zijn onafhankelijkheidswil ontembaar is en dat zijn weerstandsvermogen alle dwingelandij tart".

Men deelt ons mede:

De bekende Bollandist pater Delehaye, schrijver van de *Légendes Hagiographiques*, een leidend werk op het gebied van de historische kritiek, werd dezer dagen in het Sint Michielscollege te Brussel aangehouden en is naar Duitsland vervoerd, samen met advocaat Van de Kerchove en dokter van Coillie. Alle drie worden "beschuldigd" te hebben meegewerkt aan *La Libre Belgique*, het geheime blad, dat ondanks alle maatregelen van de Duitsers blijft verschijnen en de moed der Belgen in het bezette gebied levendig houdt.

Vrijdag 30 augustus 1918 – avondeditie

Volgens Hufvudstadbladet van Helsingfors, is de entente begonnen Belgische vrijwilligers voor de expeditie in Noord-Rusland aan te werven. Er zijn al Belgische artillerie officieren aan de Moermankust.